„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
на целом табаку
уторником, четвртком и суботом

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију,
а рукописи
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући у хлебарској улици бр. 20.

Рукописи се не враћају

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“:
на годину: К. 24 или 30 дин
на по године: К. 12 или 15 дин.
на четврт године: К. 6 или 7½ дин.

Поједини бројеви стају 20 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 12 потура од реда ситних слова

Број 95. У Новом Саду, у суботу II. (24.) августа 1901. Година XVII.

Српско Трговачко Удружење.

Ова корисна установа српска као да ће наскоро да ступи у живот и да отпочне свој рад. Још месец дана, па ће да се састане скупштина чланова за конституисање Удружења и установљење друштвених правила.

Према извештају о уписаним члановима види се, да су се уписали за чланове Удружења наше прве фирме и новчани заводи, а то је довољна гаранција, да ће Удружење моћи успешно радити и напредовати.

Данашњи век може се с правом назвати веком удруживања, асоцијације, пошто се у свима сталежима, у свима струкама друштва људскога осећа та потреба, која је изазвана самим приликама животним, интензивношћу живота и убрзаним животом, кога данас проживљава друштво људско. Удруживањем хоће се с једне стране да помажу и унапређују сами чланови, а са друге стране хоће се њиме да постигне нека равнотежа међу појединим сталежима и струкама, измирење интереса.

Што који народ има више различитих удружења тим је напреднији, културнији, свеснији о својој народној индивидуалности.

Трговачки сталеж играо је у животу српскога народа одувек веома важну улогу, потпомажући обилно сваку народну ствар и сваковрсне установе.

Важност Српског Трговачког Удружења је дакле и сувише јасна, тим пре што му је задатак да подигне српски трговачки и привредни сталеж и материјално и морално, да може у сваком погледу корачати упоредо с трговцима и привредницима најнапреднијих народа.

Сви велики народи особито се брину за трговину и за трговачки и привредни сталеж, увиђајући његову велику важност у друштву и економском стању људском. Тим пре морамо и ми Срби као мален народ да гледамо, да се што боље рашири и подигне српски трговачки и привредни сталеж.

Већ око тридесет година говорило се и теорисало о трговачком Удружењу и на том је и остало. Судећи према томе, можемо данас бити задовољни, јер, као што напред истакнусмо за чланове уписаше се наше прве српске фирме и српски новчани заводи, па је ево и скупштина сазвана, да и она своју рекне.

Сада се пружила прилика Србима трговцима и привредницима да дођу на скупштину на договор да се озбиљно поразговоре и утврде, како ће се Удружење моћи основати и најбоље напредовати.

Због тога треба сваки члан да похита на ову скупштину, јер се ту ради како о интересу свакога појединога, тако о интересу целога трговачкога и привреднога сталежа, па према томе и о интересу самога народа.

Ми се радујемо напретку кога је ова ствар учинила досад тим пре, што смо тврдо уверени, да ће ово Удружење дати нова живота и полета, како самом трговачком и привредном сталежу, тако исто уопште читавом народу српском. Почетак је учињен, лед је пробијен, и сваки отворени родољуб може само пожелети да се ова установа српска оживотвори и напредује, како би могла извршивати корисне и родољубиве задатке, што их је себи предузела.

У то име било срећно и напредно!

П.

После бечкеречког збора.

Човеку мора управо памет да стане кад чита шта се све пише о бечкеречком збору. Појмљиво је и психолошки потпуно оправдано, ако неко у први мах не ће да призна, да му нешто није успело онако како је желео. Али кад се једна ствар, која је у основи погрешно замишљена и спремљена, те према томе сакато и изведена, у оволикој мери преузноси и велича, онда човек мора да се чудом чуди, па да се запита откуд само људима толико смелости да тако пишу. Извор ове смелости свакако је у томе што знаду да има публике која ће им веровати. Али ипак треба признати да су господа показала ванредну вештину у измишљању и мистификовању. Чаробници из прича хиљаду и једне ноћи требало би да дођу њима у школу. Сад се бар доказало да Његуш нема право са својим стихом: „нико крупно ка' Турчин не лаже“, јер овако крупно ни Турчин не лаже.

Прва је неистина, која се још увек упорно подржава, да је ово био збор „без разлике странака“. После свега оног што је познато о сазиву збора, после самог позива за збор, на ком су били потписани с незнатним изузетцима само људи једне странке, а на послетку после оних демонстративних овација шефу радикалне странке на самом збору, управо је дрскост говорити о збору „без разлике сранака“. Држимо да смо решени сваке дужности да се на овоме још задржавамо. Групе људи, које у јавном животу не раде отворено, него се овако служе подметањем, криумчарењем и обилажењем испод житâ, не заслужују имена политичких странака; то се у политичком свету зову факције, котерије.

Најкрупнија је неистина што се писало о броју учесника на збору. Радикални орган утврдио је смело да је на збору било 10.000 људи. Ми радо признајемо да је то смело, шта више и сувише смело. Човеку је управо непријатно кад мора да побија и овакове ствари. Новинарска расправа узима код нас често пута врло чудне обрте, баш за то што има људи који су с највећом упорношћу кадри тврдити нешто што је апсолутно измишљено. За то се и у побијању таких неистина морају употребљавати средства, која су непотребна тамо где се овако не сакати истина. Ми морамо дакле рачунањем побити ову тврдњу. Да се рекло: било је две хиљаде учесника, човек би им то одбио на дару, па би казао: хајде, слагали су и ту много, али нека их вода носи, кад већ друкчије није. Али овако морамо устати против тога, јер је у интересу јавног живота нашег да се у корену убије једна лаж. А да ствар буде јаснија послужићемо се рачуном што су га удесили сами сазивачи збора.

Бечкеречки мађарски лист „Торонтал“, који ужива „благоволење“ бечкеречких сазивача збора, донео је податке о гостима са стране који су дошли на збор. Те податке пренео је у своје ступце и радикални орган, па их усвојио. Ми ћемо се овде у свом рачуну држати тих података, да нам се не каже да злонамерно смањујемо број учесника. Возом из Турског Бечеја дошло је 500, а из Панчева 150 људи. Из Кикинде, Врањева, Меленаца, Башахида, Елемира, Арадца и Итебеја набројано је 270 кола. Та су кола обичне таљиге, на којима је долазило највише по два, три човека, а ретко у којима четири. Али узмимо да су у сваким колима била четири човека, то тек заједно са онима напред чини 1730 људи. Даље се каже да је „ван тога било света из свију крајева, из Арада, Мошорина, Барање, Срема“. Што се ово онако сумарно наводи знак је, да је одатле било знатно мање света него из пре наведених места. Али узмимо да је и одатле било управо толико људи, колико још треба да буде 2000, па смо с рачуном готови. А „Торонтал“ одмах на то додаје да је учесника било 6 до 7000. Радикални орган прима рачун од „Торонтала“, али му је још мало, па каже било је 10.000.

Ми смо ево по њиховим рођеним податцима добро и галантно рачунајући нашли да је са стране било 2000 људи. Али сад треба накрмити још оних 8000. То треба да даде Велики Бечкерек. Но по шематизму наше митрополије од г. 1900. има у Вел. Бечкереку православних српских душа разно 7988 (3939 мушких и 4049 женских). Ако дакле узмемо да је све што је у Бечкереку српско дошло на збор, старо и младо, мушко и женско, здраво и болесно, кљасто и богаљасто, хромо и слепо, ако су чак матере децу из колевке понеле тамо, једва се могло састати 10.000. Ето тако изгледа ова лаж, кад се по њиховим рођеним податцима анализује. А кад још додамо, да је све оно о доласку гостију са стране знатно претерано, онда се још боље види како је смешна и глупа ова лаж, која се данас овако смело износи.

Читаоци наши сећаће се оног чувеног митрополијског збора, који је необично заталасао читав српски народ у митрополији карловачкој, на који је народ грнуо са

ЛИСТАК.

Успомена.

(Приповетка).

Написао: Ги де Мопасан.

(Свршетак.)

Наједаред прошапута.

— Чини ми се да се нешто миче на лађи. —

Напрегнем слух и чујем и сâм неки слаб, чудноват шум. Шта то беше? Устанем да погледам напоље кроз пукотину и викнем од ужаса. Море се вратило и опколело нас са свију страна. За час се створимо сви горе на мосту, но беше већ касно. Море нас је опсело и јурило је према обали! Не! није јурило, клизало је, пузило ширило се као каква пега безграничне величине. Покривало је песак једва неколико центиметара па већ се није видела више хитра линија воде.

Енглез хтеде потрчати но ја га задржах. Бегство је било немогуће због дубоких бара, које смо у доласку обилазили, а у које бисмо сад извесно упали.

Срца нам обузме ужас. Наједаред се поче млада Енглескиња смејати и рече:

— Сад смо и ми бродоломници!

И ја се хтедох насмејати, али ми страх стеже грло, страх ужасан, низак, подмукао, као и та вода. На мах ми изађу пред очи све страхоте што нам предстоје. Дође ми да вичем у помоћ. У помоћ, — кога?

Обадве мале Енглескиње шћућуриле су се поред свог оца; он је гледао са ужаснутим очима море око нас. Брзо, као што је океан растао, спуштала се и ноћ: ноћ тешка, влажна, хладна.

Ја рекох:

— Не можемо ништа, морамо остати на лађи.

Енглез одговори:

— O! yes!

И ми остасмо на њој четврт сата, по сата, не знам ни сам колико и посматрасмо око себе мутну воду, која се окреташе, играше по огромном освојеном земљишту.

Једно девојче је зебло, и ми се тада тек сетисмо, да свећемо опет доле и да се склонимо од лаког али леденог поветарца. Погледах доле преко ограде; лађа је била пуна воде. Морадосмо се успети на највиши део ради сигурности. Мрак нас обвије; ми се привисмо једно уз друго. Осетих, како мала Енглескиња дрхће наслоњена на мене; осетих топлину њена тела и та топлина беше ми слатка као пољубац. Нисмо ништа говорили; седели смо неми, непомични, збијени као животиње о непогоди. Па ипак се почех осећати срећним у пркос ноћи и страшне опасности. Осећах се срећан, што сам овде у опасности, што проводим дуге часове у мраку и страху, што седим на овом балвану у блиској близини лепе, убаве девојке.

Питах сам себе од куд ме снађе тај чудан осећај радости, удобности? Ко то зна? Што је она ту? Ко, она? Непозната мала Енглескиња? Не љубљах је, не познавах, па ипак бејах тронут, узрујан! Радо бих је спасао, радо бих се за њу жртвовао! Чудновато! Од куд да нас близина женског створа толико узрује, толико заноси? Драж женске младости опија нас тако исто као и вино!

Је-ли то додир, дах љубави, тајанствене љубави, којој је задаћа да спаја бића? Она покушава своју моћ чим се сретне мушкиње и женскиње, чим погледају једно другоме у очи. Она их прожима узбуђењем, тајним, добоким узбуђењем, као што се земља влажи да из ње ниче цвеће.

Неми мрак постаде ужасан; око нас је све шупље, празно, само се чује слаб шум, чује се брујање дубоког мора и ударање вâла о лађу.

Наједаред чујем јецање. Најмлађа Енглескиња је плакала. Отац је поче тешити и они стану говорити својим језиком, који ја не разумевах. Нагађах да ју је храбрио, да се не боји.

Запитах своју сусетку:

— Да-ли Вам је хладно, госпођице? —

— О, врло ми је хладно! —

Поундих јој свој огртач, она не хтеде; ја га ипак скидох покрих је њиме ма да се она опираше. Док се препирасмо око огртача додирнем јој руку и нека слатка језа прође ми телом.

Неколико минута касније постаде ваздух још хладнији, а таласи удараху још јаче о бокове лађе. Усправим се, оштар ветар ошине ме по лицу. Енглез опази такође да се ветар појачао и рече:

— Ово ће бити по нас зло.

Да, то беше велико зло — извесна смрт ако се таласи ма и слаби таласи само дигну против нас и заљуљају лађу, која је била већ тако трошна да ју је могао први јачи талас подићи и собом понети.

Наш страх постајаше све већи; таласи удараху све јаче и јаче. Гледах напрегнуто у густи мрак и назрех беле пенасте пруге како се дижу у вис и опет нестају. Сваки талас удараше у костур лађе; она се тресла и дрхтала, а тако исто су дрхтала и наша срца.

Енглескиња је плакала. Осећах како се стреса од ужаса и мене спопадне неодолива жеља да је загрлим.

* * *

Тамо доле испред нас, лево, десно, иза нас светле се куле светилнице, беле, жуте, црвене куле сличне грдним очима, дивовским очима; оне нас посматрају, уходе, чекају жудно да нас нестане. На једно од тих очију љутио сам се ужасно. Гасило се сваких тридесет секунада, да опет засветли. Та светлост беше као право око, које спушта трепавице да ублажи жар погледа?

Енглез је час по час палио жигицу и гледао на свој часовник. Тада метне часовник у шпаг и рекне врло озбиљно:

— Господине, честитам Вам нову годину.

Беше поноћ. Ја му пружим руку, он је стисне топло. Тада рече својим кћерима нешто енглески; наједаред почеше сви певати „God save the Queen!“ Песма се дизала у црни ваздух и нестаде је у бескрајном простору.

Испрва ми се учини смешно, за тим ме спопадне чудновата тронутост. Песма бродоломника, проклетника беше нешто страховито, величанствено — нешто слично молитви али величанственије.

Кад довршише песму замолим своју суседкињу да отпева једну баладу или песму, шта хоће, да нам њоме ублажи страх у души. Она пристане и на мах се захорм њен свеж, љубак глас кроз ноћ. Она је певала нешто тужно, звуци су се развлачили и дизали лагано у вис. Море је ху-

свих страна у великим масама. Наш лист није онда хтео претеривати, па је донео да је тамо могло бити 10.000 људи. А треба се сетити како су онда изгледали друмови који воде у Карловце, како су изгледали сокаци карловачки, и како је изгледала пијаца карловачка, која је била сва прекриљена непрегледном гомилом народа. Па ко паметан може веровати да је исто толико света било на бечкеречком збору, који се сав збио у половину црквене порте бечкеречке!?

А како је онда настала та масна новинарска патка о овом броју учесника? Ствар је једноставна и проста. Сенатор Данило Панић био је повереник власти на збору, а он је уједно потписао и позив за збор. Тај господин је службено у име власти просто „констатовао“ да има око 7000 људи на збору. То је прешло у извештаје новинарских репортера, а радикални орган додао је још 3000 приде, јер напослетку шта да човек штеди с којом ништицом на крају.

Ми не износимо све ово из злурадости, него што држимо да није у интересу наше јавности да се проносе оваке лажи. Оваком мизерном манифестацијом не бори се за тако крупну ствар као што је сазив сабора. Српски народ до сад се увек мало друкчије борио за свој сабор. А зборови неозбиљно смишљени и још неозбиљније изведени само компромитују народну ствар, јер ово што се урадило само је рђава карикатура праве народне борбе.

*

Орган радикалне странке само продужује свој стари занат, кад извртањем, подметањем и лагањем хоће да себе улепша, а нас да оцрни. Подмеће нам се чак и неродољубље, несрпско писање само зато, што смо изнели, шта је све новосадска радикална клика урадила са бечкеречким збором. Ти људи мисле, да су стекли патент на родољубље, па се бацају блатом на све оне, који се усуде да друкчије мисле него они. Најгаднијим средствима служи се орган радикалне странке против нас, а међу тим средствима радикалног органа неистина игра врло „одличну“ улогу. Ево примера. Ми смо у прошлом броју од речи до речи казали између осталог ово:

„С тога немамо ништа против оне тачке у резолуцији, у којој се тражи сазив сабора. **Ми би се радовали, кад би се горе услишала та жеља бечкеречког збора.** — али сумњамо да ће то тако бити. Кад се влада није обазрела на представке, што их је поднео одбор деветорице и у којима су онако живо и разложно изнесене све повреде наше народно-црквене автономије и потреба сазива нашег сабора, како се може и замислити, да ћи влада хтети пристати на сазив сабора услед представке се бечкеречко збора? Што се наш сабор не може да састаје у законито време, узрок је то, што мађарска влада хотимице спречава уређење наше народно-црквене автономије. С тога је наше уверење, да ми до уређења автономије не можемо доћи, док год траје данашњи режим, коме иде у рачун несрећеност наших автономних прилика, како би се лакше могао мешати у наше автономне послове.“

А шта ради орган радикалне странке? Он дође, па истргнеи искриви једну реченицу из тога пасуса, и онда на основу тога денунцира наш лист, као да ми нешто „сугерирамо“ влади. Ми ту подлу тврдњу радикалног органа с презрењем одбијамо од себе. Ми смо осудили начин како је приређен и сазван бечкеречки збор, и због тога нам се сад подмеће, да смо ми противни сазиву сабора. Тако подметати могу само крајње покварени људи!

Врхунац дрскости показао је орган радикалне странке тиме, што доноси фабрициран анатемни допис из Беча, под којим су потписани токорсе „неколико Срба, који су исповедали начела српске народне слободоумне странке“. Који су то Срби? Нека се изнесу имена њихова! Да, радикална новинарска пачавра не би каснила с изнашањем њихових имена, да је заиста добила допис од тих „неколико Срба“, али тај допис, у ком се и опет нама свашта подмеће, фабрициран је и лажан од почетка до краја. Кад радикални орган може у сто других прилика говорити неистину, што не би могао доносити и фабрициране дописе? Та то њему тако лепо доликује!

ИЗВЕШТАЈ

одбора за оснивање „Српског Трговачког Удружења у Новом Саду“ о уписаним члановима.

У своје време разаслао је одбор за оснивање 73 уписна табака с књижницама за уписивање чланова.

Од тога стигло нам је досад натраг 17 уписних табака. На темељу тих 17 уписних табака част је одбору поднети овај „Извештај“, о уписним члановима.

Што буде после стизало, то ће одбор заједно с овим „Извештајем“ поднети скупштини за конституисање Удружења.

Према томе уписали су се досад за чланове „Српског Трговачког Удружења“ у Новом Саду“ и то:

А.) као добротвори:

1. Централни Кредитни Завод у Новом Саду . . . . . са К 3000
2. Панта Ђуричић-Биорац у Руми . . . . . „ К 1000

Б.) као утемељачи:

3. Арса Пајевић у Новом Саду . . . . . „ К 200
4. др. Илија Вучетић у Новом Саду . . . . . „ К 200
5. Лаза Милошев у Новом Саду . . . . . „ К 200
6. Хаџи Гавра Плавшић у Новом Саду. . . . . „ К 200
7. Коста П. Миросављевић у Новом Саду. . . . . „ К 200
8. Љуба Стефановић у Новом Саду . . . . . „ К 200
9. Васа Муачевић у Осеку. „ К 200
10. Васа Максимовић у Руми . . . . . „ К 200
11. Прва панчевачка заједница за ваљевину (као задруга) у Панчеву . . . . . „ К 200
12. Васа Ђурчин у Панчеву „ К 200
13. Ђока Х. Стојановић у Панчеву. . . . . „ К 200
14. Прва тителска штедионица, деон. друштво у Тителу „ К 200
15. Никола Петровић у Ст. Пазови . . . . . „ К 200
16. Штедионица у Ст. Пазови . . . . . „ К 200
17. Васо Кондић у Слатини „ К 200
18. Бачко-потиска штедионица у Ст. Бечеју. . . . . К 200
19. Коста Маринковић у Вршцу . . . . . „ К 200
20. Никола Остојић у Вршцу „ К 200
21. А. Недељковић и Синови у Вршцу . . . . . „ К 200
22. Голубиначка штедионица у Голубинцима . . . . „ К 200
23. Народно-привредна банка у В. Кикинди. . . . . „ К 200
24. Марко Богдан у В. Кикинди . . . . . „ К 200
25. Шандор Радовић у В. Кикинди . . . . . „ К 200
26. Велико-кикиндског диштрикта прва штедионица у В. Кикинди. . . . . „ К 200
27. Паја пл. Еремић у В. Кикинди . . . . . „ К 200
28. Прва ковиљска штедионица у Г. Ковиљу . . . „ К. 200
29. Радивој Пауновић у Вуковару . . . . . „ К 200

В.) као редовни чланови:

30. Мита Кода у Новом Саду . . . . . са К 24
31. К. Матић у Новом Саду „ К 24
32. Ђорђе Ивковић у Новом Саду . . . . . „ К 24
33. Данило Слепчевић у Новом Саду . . . . . „ К 24
34. Добросав Миљковић у Новом Саду . . . . . „ К 24
35. Стојановић и Радовановић у Новом Саду . . . „ К 24
36. Владимир С. Крецулов у Новом Саду . . . . „ К 24
37. Н. Димовић у Новом Саду . . . . . „ К 24
38. Ђока М. Поповић у Новом Саду . . . . . „ К 24
39. Српска честичарска задруга у Новом Саду . . „ К 24
40. Петар Дамјановић у Новом Саду . . . . . „ К 24
41. Ђура Божић у Осеку . „ К 24
42. Жарко Станић у Вуковару . . . . . „ К 24
43. Стеван Радосављевић у Мокрину . . . . . „ К 24
44. Шандор Сечански у Мокрину . . . . . „ К 24
45. Милан Мимић у Окучанима . . . . . „ К 24
46. Милан Мајсторовић у Окучанима . . . . . „ К 24
47. Стево Крлић у Новској „ К 24
48. Јово Бачић у Јасеновцу „ К 24
49. Нестор Белић у Сентомашу . . . . . „ К 24
50. Сима Шијачић у Сентомашу . . . . . „ К 24
51. Милош Рунић у Сентомашу . . . . . „ К 24
52. Милан Д. Манојловић у Сентомашу . . . . . „ К 24
53. Аврам Георгијевић у Сентомашу . . . . . „ К 24
54. Шаца Манојловић у Сентомашу . . . . . „ К 24
55. Др. Гедеон Дувђерски у Сентомашу . . . . . „ К 24
56. Јован Теофановић у Сентомашу . . . . . „ К 24
57. Нестор Белић (млађи) у Сентомашу . . . . . „ К 24
58. К. А. Косанић у Сомбору . . . . . „ К 24
59. Стеван Вукићевић у Сомбору . . . . . „ К 24
60. Миливој Каракашевић у Сомбору . . . . . „ К 24
61. Ђуро Грујичић у Кропју . . . . . „ К 24
62. Ђорђе Лазаревић у Броду н/С. . . . . „ К 24
63. Милутин Булић у Вуковју . . . . . „ К 24
64. Никола Фусар у Медарима . . . . . „ К 24
65. Шандор Фусар у Н. Градишци . . . . . „ К 24
66. Ђура С. Цвејић у Вршцу . . . . . „ К 24
67. Васо Драгић у Вршцу „ К 24
68. Јован Димитријевић у Вршцу . . . . . „ К 24
69. Петковић и Пантић у Вршцу . . . . . „ К 24
70. Аца Гергеч у Вршцу „ К 24
71. Ета Михајловић у Вршцу . . . . . „ К 24
72. Миша Николић у Инђији „ К 24
73. Ђорђе Петровић у Иригу . . . . . „ К 24
74. С. С. Николајевић у Голубинцима . . . . . „ К 24
75. Бошко Јанковић у Голубинцима . . . . . „ К 24
76. Светозар Костић у Голубинцима . . . . . „ К 24
77. Светозар Николић у Меленцима . . . . . „ К 24
78. Ненад Таназевић у Меленцима . . . . . „ К 24
79. Мита Шпирта у Д. Ковиљу . . . . . „ К 24
80. Милутин Радека у Д. Ковиљу . . . . . „ К 24
81. Мита Бежанов у Ст. Стапару . . . . . „ К 24
82. Боривој Станковић у Ст. Стапару . . . . . „ К 24
83. Српска задруга за међусобно помагање и штедњу у Ст. Стапару . . . . . „ К 24
84. Сима Јовановић у В. Кикинди . . . . . „ К. 24
85. Стева Јовановић у В. Кикинди . . . . . „ К 24
86. Миливој Лотић у В. Кикинди . . . . . „ К 24
87. Алекса Ранков у В. Кикинди . . . . . „ К 24
88. Милан Т. Мирков у В. Кикинди . . . . . „ К 24
89. Паја Ранисављевић у Панчеву . . . . . „ К 24
90. Милутин Алексић у Панчеву. . . . . „ К 24
91. Јован Поповић у Панчеву. . . . . „ К 24
92. Мита С. Бељин у Панчеву. . . . . „ К 24
93. Никола В. Ђурчин у Панчеву. . . . . „ К 24
94. Светозар Теодоровић у Панчеву. . . . . „ К 24
95. Владимир Матијевић у Загребу. . . . . „ К 24
96. Лазар Лађевић у Загребу. „ К 24
97. Петар Николић у Загребу. „ К 24
98. Никола Ђук у Загребу. „ К 24
99. Перлеска среска штедионица у Перлезу. . . . „ К 24
100. Мита Илић у Перлезу. „ К 24
101. Коста Поповић у Перлезу. . . . . „ К 24
102. Пера Јовичић у Перлезу. . . . . „ К 24
103. Младен Стефановић у Тителу. . . . . „ К 24
104. Данило Седмаков у Тителу. . . . . „ К 24
105. Никола Мусулин у Слуњу. . . . . „ К 24
106. Петар Орлић у Петрову селу (Лика). . . . . „ К 24
107. Никола Чизмић у Бингули. . . . . „ К 24
108. Јован Михајловић у Каменици. . . . . „ К 24
109. Јован Спаић у Јамини. „ К 24
110. Јован Моровић у Даљу. „ К 24
111. Ђорђе Секулић у Срем. Карловцима. . . . . „ К 24
112. Коста Стојановић у Кленку. . . . . „ К 24

Г.) као чланови помагачи:

113. Марко П. Шилић у Новом Саду. . . . . „ К 16
114. Паја Муачевић у Осеку. „ К 16
115. Ника Топорашевић у Голубинцима. . . . . „ К 16
116. Плавша Лесковац у Ст. Стапару. . . . . „ К 16
117. Миленко Лазић у Ст. Стапару. . . . . „ К 16
118. Васа Аперлић у Ст. Стапару. . . . . „ К 16
119. Сима Буњевчев у Ст. Стапару. . . . . „ К 16
120. Ника Николић у Ст. Стапару. . . . . „ К 16
121. Милутин Бикар и Златоје Тодоровић место венца на

јало и ударало о лађу. Слушајући тај мили глас сетио сам се сирена. Да је поред нас прошао какав чамац, шта би мислили људи у њему? Измучена ми душа занесе се у снове. Сирена! Је-ли та кћи мора заиста сирена, кад ме је задржала на раздробљеној лађи, која хоће да утоне у море са мном?...

* *
*

Наједаред попадасмо свих петоро; „Марија Јосиф“ нагнула се сасвим на десну страну. Енглескиња паде на ме, ја је дочекам у загрљај, и не знајући шта чиним али мислећи да је куцнуо последњи час, почех јој страсно љубити уста, ланита, чело, косу....

Лађа се не покрену више и ми остасмо мирни.

Отац рече:

— Кети! —

Она, коју сам још једнако држао у наручју одговори:

— Yes! — и покуша да се ослободи.

У том сам часу пожелео да се лађа распадне и да нађем у мору гроб с њоме заједно!

Енглез рече опет:

— Мали потрес — није ништа — спасао сам своју децу.

Како најстарију није одмах спазио мислио је, да је пала у море.

Дигнем се полако са свога места и спазим из небуха неку светлост на мору и то сасма близу нас. Викнем и добијем одмах одговор. То је био чамац, који нас је тражио — гостионичар је наслутио нашу несрећу.

Бесмо спасени! У први мах бејах неутешан због тога. Сместимо се сви у чамац и одвеземо се у Сен-Мартен.

Енглез је трљо руке задовољно и шапутао:

— Ала ћемо слатко вечерати! ала ћемо слатко вечерати! ала ћемо слатко вечерати!

Вечера беше заиста изврсна. Нисам био весео, жалио сам за „Марија-Јосифом.“

Сутра дан се опростисмо грлећи се и обећавајући да ћемо писати једно другоме. Они отпутују у Бијариц и у мал' што им се не придружих. Бејах занесен! Хтедох већ да запросим девојку. Да смо остали још недељу дана заједно био бих се оженио њоме зацело. Ала је човек често слаб и неразуман!

* *
*

Две године нисам ништа о њима чуо, тада добијем прво писмо од њих из Њујорка. Јавила ми је да се удала. Од тога доба пишемо увек о новој години једно другоме. Она ми прича у писму о своме животу, о својој деци, сестрама, само никад не о своме мужу! Зашто? Ох, зашто?... А ја, ја пишем увек само о „Марија-Јосифу“!... Можда је она једина жена, коју сам искрено љубио... не... коју бих љубио... А ко то зна?... Догађаји нас носе собом... а сад... сад је све прошло... Она је већ остарела не бих је ваљда ни познао... А она пређашња... она са поломљене лађе... беше диван, божанствен створ! Пише ми да јој је коса сасма бела... Боже! како ме је срце заболело... Њена дивна, плава коса! Не, не, оне, о којој говорим нема више... О! како је тужно, како жалосно ово све!...

С француског:

Д. Чакловићка.

одар др. Светозара Милетића у
име сомборских Срба трговаца
у Сомбору. . . . . „ К. 40

Нови Сад, 8. августа (по новом) 1901.

Одбор за оснивање „Српског Трговачког Удружења“ у Новом Саду.

Политички преглед.

— **Здравица кнеза Николе цару и краљу Фрањи Јосифу.** Са Цетиња јављају, да је у недељу, 5. (18.) о. м., поводом дана рођења нашег краља црногорски кнез Никола приредио свечан ручак у двору и том приликом изговорио ову здравицу:

„Испуњен најдубљом захвалношћу и највећим пријатељством према Његовом Величанству цару и краљу Фрањи Јосифу, с радошћу сам чекао сретну годишњицу Његова рођења, да учествујем у радости, да овом свечаном приликом наново изразим велику симпатију и добре жеље према Његовој узвишеној особи. Дај Боже, да још много година можемо прослављати повратак тог значајног дана! Молим овде искупљене достојанственике и дипломатски кор, да са мном подигну чашу за драгоцено здравље Његовог Величанства цара и краља. Живео Њ. В. цар и краљ Фрања Јосиф!“

Војничка музика је свирала царску химну. После подне је био концерат, на почетку и свршетку кога је свирана царска химна.

— **Руски цар у Француској.** Јавили смо да ће руски цар Никола II. на позив председника француске републике Лубеа ићи у Француску да присуствује завршним маневрима код Ремса, а пре тога да изврши смотру над северном француском ескадром код Динкерка. Париски листови осим тога додају да ће се царски пар задржати још неколико дана у Паризу и Компијену.

Вест ова изазвала је не само задовољство у Француској, већ и искрено одушевљење, у коме само монархистички листови не учествују. Одушевљење је у Француској са свим појмљиво, јер се посета цара Николе II. сматра као нов знак учвршћивања руско-француског савеза. У свом одушевљењу париски листови означавају овај догађај као највећи савремени догађај целога света. „Пти Паризијен“ вели да ће посете имати извесних дипломатских последица. „Матен“ пише, да је цар Никола желео да одмах по избору Лубеовом позна Лубеа, кога је раније, приликом посете 1896. године, познао у неколико као председника сената. Посета ће бити почетком септембра ове године, а пре посете у Немачкој; по некима цар ће посетити прво немачког цара Виљема у Килу и Данцигу.

У исто време „Фигаро“ јавља да ће цар после маневра провести неколико дана у Компијену код Париза заједно са царицом, која ће стићи из Копенхагена. А осим тога са компетентне стране уверава се да ће цар поред тога посетити још неке градове и места у Француској. На крају посете доћи ће у Париз где ће бити званично дочекан. „Фигаро“ вели да ће бављење царево у Компијену имати интиман карактер, па ипак да се још сада може слободно рећи да ће царева посета у Француској пружити јемства и учврстити савез који је по њему основа европског мира.

— **Италијански краљевски пар у Берлину.** Како из Берлина јављају, италијански краљ Виктор Емануило III. и краљица Јелена отићи ће на јесен у Берлин, где ће одсести у новом двору. Ова посета ће по свој прилици бити после жалости за царицом Фридриховом и после великих војених маневара.

— **Француско-турски сукоб.** Султан је у последњем тренутку одрекао да санкционише споразум у питању о кејовима, на који је већ био пристао. Француски посланик Констан тражио је да се одмах изда потребна ирада, иначе је припретио да ће отпутовати. Надају се да ће се ова ствар мирно решити.

Овај сукоб још није изравнан док ово пишемо, али нема сумње, да ће Порта морати попустити. Француска влада је непопустљива у овом питању, и зато је и одаслала крстарицу „Касар“ према турским обалама. Једна флотска дивизија је готова да пође за том крстарицом, а то су бродови, што стоје под командом контр-адмирала Обера де ла Сое. Лист „Фигаро“ пише поводом инцидента врло оштро против Турске.

— **Сукоб између Венесуле и Колумбије.** Између ове две американске републике избио је озбиљан сукоб, који је довео до отвореног рата. Између обе државе влада већ одавно суревњивост, јер Колумбију хоће Венесуела да подјарми. Председник венесуелски Кастро труди се да створи савез против Колумбије, али се сумња да ће му то поћи за руком. Како нам данас телеграм јавља, ратне операције између обе државе су већ почеле.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 10. августа 1901

— **Управни Одбор Матице Српске** имао је у среду 7. (21.) августа ванредну седницу под председништвом Паје Гостовића, потпредседника друштвеног. Најважнији предмет беше у ствари задужбине Васе Ђурђева из Долова. Како је удовица покојног добротвора молила, да се за ову годину подигне секвестар на кукуруз, јер долази у опасан сукоб с арендашима, пристало се на то, али с тим, да удовица даде изјаву и обвезу за очување права и потпуног регреса Матичиног од дана смрти Васе Ђурђевог, да накнади сву штету од то доба и да плати трошкове. — Краљ. поштанска управа у Темишвару дозволила је, на молбу Матичину, да се за Матичина издања плаћа поштарина по скали за новине а не, као досад, по скали за тискарије. То је велики добитак, јер се трошак врло знатно смањује. — Иста поштанска управа издала је одлуку, да се телефониски допусти слободан улазак на таван оних кућа, где су телефонске мердевине.

— **Војници крадљивци.** 7. (20.) о. м. око 11 сахати ноћу дошао је овдашњи ратар Никола Релић у варошку капетанију с тужбом, да су га покрала два војника од 6. пука, које је он частио вративши се са бечкеречког збора. Дежурни полицајни чиновник, г. Никола Кондороши одмах је узео два редара, те је повео енергичну истрагу и пошло му је још исте ноћи за руком да пронађе крадљивце у особама Богдана Марића из Куле и Душана Лећенца из Госпођинаца, који обојица служе код 6. пешачког пука. Релићу је украдено преко 80 фор, од чега је нађено 50 фор. код споменута два војника, који су одмах отпраћени у касарну и стављени у притвор.

— **Напуштају римокатоличку веру.** Мађарски листови јављају, да многи Мађари и Немци, што су се населили у Срему и вировитичкој жупанији, напуштају римокатоличку веру и прелазе у протестантску. То нарочито бива међу Мађарима и Немцима у овим местима: Лукачу, Вировитици, Даљу, Ловасу, Боботи, Митровици, Дечу, Н. Пазови, Иригу и др.

— **Наименовање.** Бан Хрватске и Славоније именовао је прислушника г. дра Љубивоја Стојшића, сина панчевачког проте г. Саве Стојшића, за судског пристава extra statum код кр. судбеног стола у Митровици.

— **Учитељство српске школе у Руми** уз суделовање певачкога збора Срба учитеља из митрополије карловачке приређује концерат са игранком у Руми, у понедељак. 13. (26) августа 1901., у гостионици код „Зеленог венца“. За улазак се плаћа од особе једна круна. Чист приход намењен је Српском Учитељском Конвикту у Новоме Саду. С погледом на племениту цел, добровољни прилози примају се са захвалношћу и изнеће се на јавност. Распоред концерта: I. Део. 1. Говори Коста Шијачки, учитељ ст. футошки. 2. „Хајдук Вељко“ у народним песмама од Ст. Мокрањца, пева мушки збор учитељски. 3. „Коњ славен“, руска духовна песма од Бортњанскога, певају: Адам Чиплић, учитељ ст.-бечејски, Коста Златанов, учитељ бегечки и Светозар Пирошки, учитељ ст. бечејски. 4. „Малоруске песме“ од В. Соколова, пева мушки збор. 5. „Груда земље“ од Љ. П. Ненадовића, декламује Коста Пешић, учитељ ст.-шовски. 6. „Громови мање“ од Радауша, пева мушки збор. 7. „Серенада“, четворопев од Маскањија, певају: Лазар Перић, учитељ томашевачки, Адам Чиплић, Љуба Милованов и Светозар Пирошки, учитељи старо-бечејски. 8. „Падајте браћо“ од Гв. Хавласа, пева мушки збор III. Део: Игранка.

— **Учитељска скупштина у Београду.** Осамнаеста учитељска скупштина, која је одржана 2., 3. и 4. августа, била је посећена ванредно добро. Председавао је Урош Благојевић. Први дан положен је венац на гробу учитељског добротвора Јована Гавриловића. После подне тога дана читани су извештаји главног и надзорног одбора. За почасног члана Учитељског Удружења изабран је Стојан Новаковић. Други дан читао је учитељ Драгутин Ћосић расправу: Најглавније реформе у народној школи. После читања повела се о предмету врло жива дебата, која је трајала читав дан. Трећи дан читане су расправе: „Учитељ као културни радник“ и „Народне књижнице и читаонице“.

— **Монашка скупштина у Србији.** Овогодишња X. скупштина Монашког Удружења у Србији држана је у манастиру Љубостињи 29., 30. и 31. п. м. под председништвом архимандрита Илариона Весића. Скупштина је била лепо посећена, а међу гостима имала је и министра просвете Ковачевића. Министар Ковачевић, кога је председник поздравио, говорио је о потреби манастира и монаштва. Указавши на њихове заслуге у прошлости, рекао је, да манастири могу врло корисно утицати и данас на религиозни, морални и економски живот народни, ако се само правилно упуте на користан рад, а у том ће удружење наћи потпору сваке српске владе. После подне првога дана држао је свршени економ калуђер Михаило предавање „о ратарству погледом на стварне потребе манастира у Србији.“ — Како би било, да се и с ове стране Дунава и Саве калуђерски живот упути оваким правцем?

— † **Лука Филипов — „Фатинаша.“** Славни Црногорац и борац за српску слободу и независност, Лука Филипов, умрио је 21. јула о. г. Он беше дика и понос јуначког пиперског племена у Црној Гори, а прославио се у крвавој битци на Вучјем Долу тиме, што је жива ухватио Осман-пашу и довео га пред кнеза Николу. За то дело одликовао га је кнез златном медаљом Обилића. „Глас Црногорца“ доноси поводом смрти овог славног јунака ове редове: „Ко да заборави, нека што друго, него бар оне ријечи Оца нам Господара, које је пок. Луки рекао уочи оног славног и сретног дана, уочи боја на Вучјем долу, кад му се је Лука пожалио, говорећи: „Господару, данас ухвати Турчина и утече ми!“ — Господар му одговори: „Ако си данас хватао Турчина, да Бог дâ, сјутра ухватио пашу!“ — Тако и буде и у том славном боју Лука је ухватио Осман пашу жива.

Ево Књаже Осман-паше, Турци ми га жива даше,
Ал' да није самцу туга, довес' ћу му скоро друга
Исто тако жива здрава, босонога, гологлава....

Господар је пок. Луку тога дана за његово јунаштво обдарио, као што наша народна пјесма каже: „А Књаз Луки од злата медаљу, која носи образ Обилића.“ — —

Вздашња наклоност Господарева на спрам њега, јуначка одличја с којим га је обдаривао и што је живи свједок његову јунаштву, наша народна песма, пјесма великих српских пјесника — па зар све ово да допусти, да икаква копрена икад може покрити његово име! —

На 22. овог мјесеца сво наше племе слегло се бијаше код куће покојникове, да га испрати до вјечне му куће и да се с њиме за свагда опросте. Пратња је кренула око 10. ура из јутра, на челу које — а по налогу Њ. Кр. В. Господара — Г. Војвода Михајло Вучинић, оба командира нашег племена, официри, барјактари и други чиновници војништва и грађанства, тијело покојниково допратише до вјечне му куће. На гробу се је с покојником врло дирљивим говором опростио г. командир Милутин Вучинић, а чета војника одавала је војничке почасти с паљбом“. — Нека је лака земља Луки Филипову и вечан му спомен међу нама!

— † **Тодор Костадинов Павићевић.** У дубокој старости од 80 година умрио је у Мартинићима у Црној Гори врсни црногорски јунак Тодор Костадинов Павићевић, родом из Сретња. Учествовао је у црногорским ратовима од г. 1862. и даље и у многим бојевима се одликовао. За своје јунаштво био је одликован од кнеза Николе. Заслужном јунаку и борцу овом нека је лака земља и вечан спомен!

— **Обустава свих мера против куге.** Према извештајима српске владе о кретању куге у Цариграду утврђено је, да се за последњих дванаест дана није појавио ни један нов случај куге, због чега су тамо укинуте све мере, предузете за спречавање разношења заразе. С тога је већ и српски министар унутрашњих послова наредио, да се од 8. о. м. обуставе у Србији све мере предузете, да се спречи уношење заразе из Цариграда. Сада је на целој граници Србије према Бугарској и Турској отворен слободан саобраћај.

Новости са стране.

— **Демонстрација против мађарске заставе.** У приморској вароши Сењу демонстрирали су о краљеву рођен-дану против мађарске заставе. Брод друштва „Унгаро-Кроата“, „Велебит“, стигао је 5. (18.) о. м. у ујутро у Сењ, окићен заставама; на предњој катарци лепршала се мађарска застава. Четири сењска грађанина тражила су да се та застава увуче, да не би било демонстрације. Капетан „Велебита“ увукао је ту заставу, јавивши, да је то учинио због ветра. Кад је исти брод на дан св. Стевана допловио у Сењ опет са мађарском заставом, гомила народа је демонстрирала против те заставе. Управа друштва „Унгаро-Кроата“ казнила је новчаном глобом капетана „Велебита“, што је 5. (18.) о. м. увукао мађарску заставу.

— **Страјк у фабрици ципела „Турул“.** Из Темишвара јављају, да је 200 радника обуставило рад у тамошњој фабрици ципела „Турул“, о којој је недавно било тако много говора у штампи. Управа фабрике није хтела да подигне надницу радницама, коју су ови тражили.

— **Несрећа од топа.** Из Лавова јављају, да се приликом артиљериских вежби у Галицији догодила грозна несрећа. Близу села Конхи распрсло се једно топовско ђуле и убије два подофицира, једног потпоручника и шест тобџија тешко рани.

— **Гроф Лав Толстој.** Већ смо јавили да гроф Лав Толстој не ће ићи на Ривијеру, јер не ће да остави своју омиљену Јасну Пољану. Сад опет долази глас, да је његовој жени Софији тешком муком успело склонити Толстоја, да пође на Крим и тамо проведе зиму. Значајно је, да је министар саобраћаја Хилков одредио, да се Толстоју за пут даде посебни спаваћи вагон.

— **Пијанство енглеског женскиња.** Јављају из Лондона, да је тамо недавно основан одбор под насловом: Одбрана мужева против пијанства њихових жена. Ово изгледа врло шаљиво, али цел овога друштва је врло озбиљна, и врло је жалосно, да је потребно овако друштво, пошто се Енглескиње из дана у дан све већма одају пићу. Доказано је, да у Лондону годишње неколико хиљада породица пропадну због пијанства жена. У смислу енглеског закона муж се не може раставити са својом женом, ако се ова ода пићу, што је несрећа за таквога мужа. При оснивању горенаведеног одбора већина мужева се тужила, да им жене међу ствари у залогу и новац попију. Један муж је причао, да је нашао 27 заложних цедуља под душеком. Други опет за време свога 25-годишњег брака шест пута је извадио свој намештај из заложнице. Трећи је скинуо капут и показао, да нема кошуље, јер му је жена и последњу кошуљу продала и за новац купила вино и ракију.

НОВИЈЕ.

Берлин, 9. августа. Саопштава се с поуздане стране да ће се цар Виљем састати с царем Николом пре његове походе у Француској.

Париз, 9. августа. Прекидање дипломатских односа с Турском биће онда званично и потпуно, ако султан остане код свога садашњег држања. О демонстрацији с флотом још нема говора.

Брисел, 9. августа. Кригерова протестна нота против Киченерове прокламације сутра ће бити разаслата на сигнатарне силе хашког уговора мира.

Брисел, 9. августа. Јављају из Кодња да се у руским круговима говори да ће цар Никола с царем Виљемом претрести питање јужноафричког рата.

Париз, 9. августа. Приликом динкершке флотске смотре министар марине ће по изричној жељи руског цара наредити, да подводни бродови држе маневре.

Цар Никола ће заједно с царицом доћи у Динкерк на јахти „Стандарту“. Царски пар прате: Велики кнез Алексеј, кнез Долгоруки, гроф Бенкендорф и генерал Хесе.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника“.

Берлин, 10. августа. Руски цар Никола II. писао је писмо цару Виљему II. и примио позив, да присуствује при флотским маневрима код Гданског (Данцига).

Каракас. 10. августа. 2200 венесуеланских војника кренули се на лађама, да продру у Колумбију и потпомогну револуцију.

Напуљ, 10. августа. Принц Чун са нарочитим посланством кинеским стигао је овамо на свом путу у Немачку.

Трговина.

Нови Сад, 10. августа 1901.

Цене су биле:

Жито стар) прве каквоће	— — 15 К	20 — —	п
Жито старо друге каквоће	— 14 „	60 — —	„
Зоб — — — — — — — —	11 „	40 — —	„
Јечам нови — — — — — —	11 „	— — —	„
Кукуруз нови окрњен — — —	9 „	60 — —	„
Пасуљ бели — — — — — —	14 „	40 — —	„
Пасуљ жути — — — — — —	13 „	60 — —	„
Вика — — — — — — — —	17 „	— — —	„
Мухар — — — — — — — —	13 „	40 — —	„
Проја — — — — — — — —	8 „	60 — —	„
Вуна — — — — — К. —	130 —	— — — —	

Све од 100 клг.

Позив на претплату.*)

Учитељима, поповима и сваком пријатељу српске просвете, дајем на знање, да сам своје најновије дело: „Разматрања о беспрекидној (in continuo) шк. настави, о фономимичком методу и животопису француског научењака Августа Грочселина“ дао у штампу, што ће бар до 10 штампаних табака изнети, а цена је по примерку само 1 круна.

Ко се претплати на 10 примерака добија 1 примерак гратис. Претплату ваља слати на адресу долепотписаног. Од чистога прихода 10% наменио сам срп. учит. конвикту у Н. Саду.

Ко би желео, да му се име као претплатника одштампа, нека ми јави најдуже за 4 недеље.

У Сегедину, 30. јула 1901.

С поштовањем

Јован Ђ. Ћосић.

(Somogyi-u. 7. sz.)

(*) Умољавају се сви српски листови, да овај позив — у интересу српске просвете отштампају.

Ј. Ђ. Ћ.

Огласи.

Српски девојачки интернат

345 3—3 у Загребу

отвара се I. септембра 1901. г.

У овај завод, који стоји под управом и покровитељством загребачке добротворне задруге Српкиња, примају се дјевојке, које похађају основну и вишу дјевојачку школу, препарандију, лицеј, стручну школу и т. д.

У заводу имају дјевојке **потпуну обскрбу, надзор и свуколику пажњу,** тако да родитељи у сваком погледу могу безбрижни бити.

Увјети су најповољнији.

Ближа обавјештења о свему даје на захтјев благајкиња задруге: **гђа Јелена Ђ. Поповић, Загреб, Јелачићев трг.**

Пошто је број дјевојака, који се у завод може примити, ограничен, то пријаве треба да усљеде **што прије.**

Два млађа, у мануфактурној струци

ПОТПУНО ВИЧНА МОМКА,

потребује

348 2—3 **ИЛИЈА ЈАНКОВИЋ**

у Сентомашу.

Потребни језици: српски, мађарски и немачки.

Срби имају првенство.

Ступање је 1. или 15. августа п. р.

Сваковрсних

РАКЕТЛА

жабица, ватромета

и

БЕНГАЛСКЕ ВАТРЕ

може се добити

У НОВОМ САДУ,

само у трговини шпецераја и деликатеса

350 1—5 **З. Арсенића**

„код ЦРНОГ ОРЛА“

на главној пијаци бр. 21.

ТРГОВИНА

шешира, кошуља, ципела, кишобрана и т. д.

В. СТ. КОНСТАНТИНОВИЋА

У ПАНЧЕВУ

потребује једног млађег помоћника, који је српском, немачком и мађарском језику вичан. Ступити може одма. 327 5—6

ВОДЕНИЦУ

на Дунаву у крчединском атару (у Срему) са два цилиндера, машином за гриз, машином за чишћење жита, два чамца и осталим прибором **својевољно продајем.** За услове продаје може се свако распитати код мене потписаног као власника исте.

325 3—3 **Сава Пантелинац**

у Крчедину (Срем).

ТРАЖИ МЕСТО

за настојника у Срему

човек 26 година стар, ожењен, Србин православне вере, који говори, осим српског, словачки и по нешто мађарски а пише српски и хрватски.

Упитати се ваља код администрације

341 3—3 **„Браника“.**

*** * * * ПОРОДИЧНИ СПАС. * * * ***

Горе наведени назив подпуно заслужују спасоносне

„РУСКЕ КАПЉИЦЕ“

зготовљене у лекарници

ВАСЕ МИЈИНА у МЕЛЕНЦИМА

Исте капљице свака кућа треба да има у приправности.

Недостиживо, изврсно и ванредно средство при боловима: утробе, стомака, желудца, материце и цреви.

За најкраће време умину грчеви у стомаку, цреви, материци и желудцу; ванредно дејствује при напетости и грчевима усљед ветрова (colica) и пролив, одклања муку усљед покваренога стомака и назеба, зауставља повраћање, враћа изгубљен апетит, растерује загуш, а у прекој потреби и кашаљ ублажи, јер потпомаже да се слуз (шлајм) лучи. На мало вате у шупаљ зуб метнути ублажи болове.

ЦЕНА 1 КРУНА 50 ПОТУРА (80 НОВЧИЋА).

Кад се 2 круне (1 фор.) у напред пошаљу, шаље се лек франкирано.

Праве **„Руске капљице“** могу се само у лекарници **Васе Мијина у Меленцима** добити. 328 3—50

НЕНАДКРИЉИВО

ЗУБОБОЉА!

Бол шупљих зуби престаје **сигурно и моментано** упорабом најновијег изума

„Ориенталских пилулица проти зубобољи“.

Исте су од стране Високе кр. земаљске владе, за продају дозвољене, те закон лучбене анализе као посве нешкодљиве пронађене.

Ове до сада као најрадикалније и ненадкриљиво средство проти бола шупљих зуби изкушане.

„Ориенталске пилулице проти зубобољи“ добивају се једино код производитеља љекарника

А. Срнке у Глини (Хрватска).

Да се предусретне можебитном куповању којекакових патворина, упозорује се на затвору кутије налазећи се заштитни жиг (глава црнца). Наручбе обављају се кретом поште уз поузеће, или ако се новац унапријед пошаље. 295 6—10

Цјена једне бочице пилулица са упутом јест франко припослано 1 Круна 85 ф.

ЈЕДИНО ПОСРЕДСТВО — НАЈНОВИЈИ ИЗУМ

Добрих сатова јефтино

са 3-годишњом писменом гаранцијом разашиље приватним особама

ХАНСА КОНРАДА

творница сатова

157 45—100 и

извозна кућа

у Бриксу (Чешка)

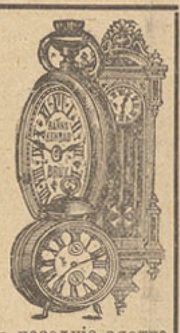

Добар ремонт. сахат од никла 3 ф. 75
Ремонт сахат од чиста сребра 5 ф. 80
Ланац од чистог сребра 1 ф. 20
Сахат будилник од никла 1 ф. 95

Моја фирма одликована је са ц. к. орлом, поседује златне и сребрне изложбене медаље и хиљадама изјава признања.

Илустровани ценовник бадава и бесплатно.

КАЈЛОВ ЛАК

најновије средство за мазање неканих подова.

Кајлова бела глазура за столове за прање 45 нов.
Кајлова воштана паста за паркете 60 нов.
Кајлов златни лак за оквире 20 нов.
Кајлов викс за под 45 нов.
Кајлов лак за бојадисање сламњих шешира у свима бојама

343 1—8

има увек на стоваришту код:

Браће Вагнера у Новом Саду.

НИКОЛЕ КАПАМАЦИЈЕ

ТРГОВАЧКА ШКОЛА

и

ПАНСИОНАТ

У БЕЧУ.

(Адреса: **N. Kapamadžija, Wien, VI. Mariahilf, Millergase 43.**)

Циљ је ове школе, да младиће, који немачки знају, обично за 2 године у трговачким наукама тако обучи и усаврши, да буду способни у сваком трговачком или фабричком комптоару, у банкама или новчаним заводима ваљано радити. Они ђаци пак, који без икаквог знања немачког језика у школу ступе, морају прво немачки научити, па онда тек могу бити редовни ђаци.

За зрелије младиће са добром школском припремом и знањем немачког језика постоји једногодишњи стручни курс (Einjähriger Fachcurs), у ком се горе поменута циљ за 10 месеци може постићи.

Срби-ђаци имају осим редовних предавања (која су чисто на немачком језику) и засебну наставу, где свестрано и темељно уче немачки језик и по нешто од других предмета, које на српском, које на немачком језику.

Школарина износи (осим 2 фор. уписнине) 100 фор. а. вр. годишње, а може се полугодишње напред платити.

Књиге стају од прилике 10 фор.

У свези са школом и у истом здању постоји и новоуређени

ПАНСИОНАТ

где су ђаци не само у брижљивој нези и под строгим надзором добро смештени, него и засебну поуку како у немачком језику, тако и у осталим трговачким наукама добијају.

Како је место у пансионату ограничено, а више од половине места већ сад попуњено, то се могу нове пријаве само онда осигурати, ако се што пре учине и прва рата пансионатске своте по програму одмах уплати.

На жељу родитеља смешта директор ђаке и у приватним кућама на стан и кост.

Школа почиње 4. (16.) септембра.

Програми се шаљу на захтевање бесплатно. 274 5—6

Експедиција на све стране. | Највећа тачност.

Прва и највећа трговина (у увозу и извозу)

Шпецераја, колониала, деликатеса, вина и јужног воћа

ЈОВИЧИЋ и Друг

ЗАГРЕБ

препоручује своје велико и богато стовариште сваковрсне каве, јужног воћа, енглеских и француских деликатеса, далматинских, талијанских и француских зејтина и т. д.

Ценовнике шаљемо на захтев франко.

НАРУЦБЕ СА СТРАНЕ ИЗВРШУЈЕМО БРЗО И ТАЧНО.

335 2—10

Паковање не рачунамо. | Поштарину плаћамо ми.

Власник и издавалац: Дружина Браника. **Одговорни уредник Јанко Перић.** **Штампарија Браће М. Поповића у Новом Саду.**